

Buržoazní vojenskopolitické dezinformace — prostředek ideologického ovlivňování veřejného mínění

V Politické zprávě ÚV KSSS XXVII. sjezdu KSSS Michail Gorbačov připomenul: „Dnešní svět je složitý, mnohotvárný a dynamický, vyznačuje se protichůdnými tendencemi a je pln rozporů. Je to svět nanejvýš složitých alternativ, obav i nadějí. Naše pozemské bytí nebylo dosud nikdy vystaveno takové politické a fyzické zátěži.“ (XXVII. sjezd KSSS. Dokumenty a materiály. Praha 1986, s. 8.)

Do této politické a fyzické zátěže pozemského bytí, sténajícího pod břemenem již nakupených a nově přibývajících zbraní, velmi nebezpečným, politicky i morálně neodpovědným způsobem přispívají i nejrůznější mýty, iluze, předsudky, dezinterpretace a falzifikace buržoazních politiků, státníků, vojenských činitelů a ideologů imperialistických států.

Jsou to právě ony nejrůznější politické, vojenskopolitické, vojenskodoktrinální a jiné iluze a dezinformace, které se významnou mírou spolupodílejí na ovlivňo-

vání myšlení, postojů, rozhodování imperialistických vládnoucích kruhů, uzavírají jim cestu k realistickému posuzování situace ve světě a skrývají v sobě nebezpečí pro osud lidské civilizace.

Jak se konstatuje v Politické zprávě ÚV KSSS XXVII. sjezdu KSSS: „Lidstvo... pravděpodobně v žádném jiném období své existence nepocívalo takový nápor lži a balamucení jako nyní. Buržoazní propaganda zaplavuje lidi na celém světě dovedně zfalšovanými informacemi, vnucuje jim myšlenky i city a programuje občanské a sociální postoje výhodné pro vládnoucí síly.“ (Tamtéž, s. 20.)

Rozvíjení socialistické kontrapropagandy, která zaujímá kritické postoje k imperialistické militaristické politice, myšlení a jednání napomáhá politické a morální izolaci amerického imperialismu, k prohloubení propasti mezi ním a ostatním lidstvem, i vymaňování lidí ze zajetí buržoazních dezinterpretací a iluzí.

Velmi nebezpečnou iluzí a dezinformací s vážnými zahraničněpolitickými a vojenskopolitickými důsledky je utkvělá myšlenka imperialistických politiků o tom, že **socialismus je výsledkem jakési „dějinné nahodilosti“, „dějinné vývojové anomálie“, „omylu dějin“,** který musí být „napraven“ stůj co stůj, jakýmkoli způsobem, bez ohledu na právo a morálku: vojenskou intervencí, hospodářskou blokadou, podvratnou činností, sankcemi a tresty, odmítáním jakékoli spolupráce.

Pokusů jak odstranit socialistický společenský systém ze zemského povrchu byl v minulosti bezpočet a všechny skončily politickým, ekonomickým i vojenským fiaskem pro jejich organizátory a realizátory. Tím menší naděje na úspěch mají soudobí imperialističtí vládcí dnes.

Nicméně oproti minulosti je v současnosti jeden podstatný rozdíl v tom, že pokus odstranit socialismus jako „dějinnou anomálii“ vojenskými prostředky může, za podmínek existence zbraní hromadného ničení a vojenskostrategické rovnováhy, skončit zánikem lidské civilizace. Toto reálné nebezpečí je znásobeno tím, že jak se zdá, si možné důsledky globálního válečného konfliktu, v němž by nebylo vítězů a v němž by mohla zaniknout světová civilizace, vládnoucí imperialistické kruhy plně neuvědomují.

Na tuto mimořádně závažnou skutečnost varovně upozorňuje Politická zpráva ÚV KSSS XXVII. sjezdu KSSS, která na adresu kapitalismu říká: „Máme co činit se společností, jejíž vedoucí kruhy nechtějí střízlivě hodnotit reality světa a jeho perspektivy, vyvozovat seriózní závěry z vlastních a cizích zkušeností. (Tamtéž, s. 14.)

V arzenálu buržoazní ideologie přibýlo vedle desetiletí omílaného „sovětského vojenského nebezpečí“ či „vojenské hrozby“, po XXVII. sjezdu KSSS i další **„sovětské nebezpečí“ skryté v politické linii na urych-**

lení sociálně ekonomického mírového rozvoje sovětské společnosti.

Představitelé Sovětského svazu nikterak nepopírají, že urychlení sociálně ekonomického rozvoje umožní významně přispět k upevnění světového socialismu a pozvedne na vyšší stupeň spolupráci s bratrskými zeměmi. Toto urychlení značně rozšíří naše možnosti v ekonomických stycích s národy rozvojových zemí a se státy kapitalistického světa. Jinými slovy, realizace linie urychlení bude mít dalekosáhlé důsledky pro osudy vlasti.

Rozhodnost, s jakou KSSS a sovětská společnost usilují co nejrychleji se vypořádat s negativními jevy v ekonomickém a sociálním rozvoji společnosti, dát mu potřebnou dynamiku, strategickou orientaci na urychlení sociálně ekonomického rozvoje, nejenže neunikla pozornosti imperialistických vládnoucích kruhů a buržoazních ideologů, ale slouží jim za záminku k obvinění Sovětského svazu z expanzionismu, rozpínavosti, výbojnosti a přímého ohrožování existence tzv. „svobodného světa“, jeho pozic ve světě a historických perspektiv.

V představách buržoazních politiků a ideologů tradičně splývá růst ekonomické síly s růstem vojenské moci, s vytvářením podmínek a předpokladů pro vojenské výboje, expanzi, přípravu a rozpoutávání agresivních válek. Ani v nejmenším nejsou ochotni připustit, že může existovat společenský systém, pro který je sociální a ekonomický rozvoj předpokladem k dosažení historicky vyššího, sociálně spravedlivějšího uspokojování materiálních a duchovních potřeb společnosti jako celku, každé osobnosti nevymáhaje.

Není pochyb o tom, že ekonomický, vědeckotechnický a sociální rozvoj socialistické společnosti vytváří materiální a duchovní předpoklady i pro růst vojenské síly státu a spolehlivé zajištění obrany země před vnější agresí.

Zda bude či nebude využito ekonomického, vědeckotechnického, morálně politického potenciálu socialistického státu k posílení i vojenského potenciálu, to vůbec nezávisí na vůli socialistického státu, jeho představitelů, ale výlučně na tom, zda je imperialismus vojensky ohrožována jeho bezpečnost, státní nezávislost a svoboda. Nejednou bylo jednoznačně řečeno, že z hlediska svých vnitřních potřeb Sovětský svaz armádu nepotřebuje.

Vládnoucí kruhy imperialistických států se obávají urychlení sociálně ekonomického rozvoje Sovětského svazu a dosažení kvalitativně vyššího stupně vývoje sovětské společnosti i z důvodů přitažlivosti socialismu jako společenského systému pro desítky rozvojových zemí, které dnes stojí před volbou své sociálně ekonomické orientace. Obávají se následování rozvojových zemí cestou, kterou si zvolilo již několik desítek národů — cestou socialistického rozvoje.

Imperialistické státy, zejména USA, které si ve vztahu k rozvojovým zemím počínají s největší bezohledností, se oprávněně obávají, že urychlení sociálně ekonomického rozvoje socialistických zemí vytvoří nezbytné podmínky i pro zvýšení ekonomické, vědeckotechnické a kulturní pomoci a výměny mezi socialistickými a rozvojovými zeměmi, v důsledku čehož jim vyschne zdroj, z něhož se utváří v USA značná část národního důchodu, odčerpávání stovek miliard dolarů z rozvojových zemí, ke krytí svých enormních vojenských rozpočtů, k podplácení některých vrstev pracujících, ke zmiřňování sociálního napětí v imperialistických státech.

Přihlédnout je nutné i k vojenskopolitickému aspektu a důsledkům urychlení sociálně ekonomického rozvoje zemí socialismu pro rozvojové země, které nutně povede k omezení četnosti aktů agrese a mezinárodní zvůle, politiky státního terorismu, vymaňování rozvojových zemí ze sítě

vojenskopolitických základů imperialismu, zvláště vojenskopolitických paktů a vojenskostrategické spolupráce. To vše ve svých důsledcích může představovat významné upevnění potenciálu světového míru, zabránění rozpoutání jaderné války a záchranu lidské civilizace.

Jestliže představitelé USA a dalších imperialistických států spatřují ve strategii urychlení sociálně ekonomického rozvoje Sovětského svazu a dalších zemí socialistického společenství, v orientaci na mírový rozvoj socialistické společnosti, **ohrožení svých „životních zájmů a potřeb“** — ovšem velmocensko-egoisticky imperiálně chápáných — není pochyb o tom, že vynaloží všechny síly, vojenské, ekonomické, ideologické a jiné k tomu, aby realizaci těchto záměrů Sovětského svazu a zemí socialistického společenství co nejvíce zkomplikovaly a narušily.

Jde ovšem opět o jednu z iluzí, odtrženou od současné politiky. Michail Gorbáčov v této souvislosti poznamenal: „Spojené státy chtějí Sovětský svaz ekonomicky vyčerpat prostřednictvím závodů ve zbrojení těmi nejnovějšími a nejnákladějšími kosmickými zbraněmi. Chtějí způsobit různé potíže sovětskému vedení, zmařit jeho plány mimo jiné v sociální sféře, v zlepšování životních podmínek našeho lidu, a vyvolat tak mezi lidem nespokojenost s jeho vedením, s vedením země. Hodlají tím také omezit možnosti SSSR v jeho hospodářských stycích s rozvojovými zeměmi. Ty by za této situace byly všechny nuceny přijít s prosíkem ke Spojeným státům americkým. Jsou to dalekosáhlé záměry. Strategická linie nynější vlády je také budována na omylech. Washington se zřejmě nechce zatěžovat podrobnou analýzou změn, které probíhají v naší zemi, nechce pro sebe a svou politiku vyvodit praktické závěry a snaží se vydávat přání za skutečnost. Na tomto omylu buduje i politiku vůči SSSR.“ [Televizní projev Michaila

Corbačova. Rudé právo 15. 10. 1986, s. 6.]

Jinou velmi závažnou iluzí a dezinformací, šířenou vládnoucími kruhy imperialistických států, s velmi nebezpečnými vojnopolitickými důsledky pro osud světové civilizace je **připisování odpovědnosti za krizové postavení kapitalismu zemím světového socialismu.**

Buržoazní představitelé ekonomické, politické a vojenské elity moci jsou velmi alergičtí na jakoukoli zmínku ze strany socialistických zemí, že kapitalistický systém je historicky odsouzen k zániku; že má už svůj vrchol vývoje dávno za sebou; že zanikne v důsledku působení svých vlastních vnitřních ekonomických, politických a ideologických rozporů; v důsledku „opotřebení jeho vnitřních imunních systémů a sociální sešlosti“.

Nemálo buržoazních iluzí, dezinterpretací a falzifikací existuje v současnosti kolem otázky **vědeckotechnické a technologické převahy či rovnováhy, předstihu či zaostávání SSSR a USA.**

Představitelé imperialistických států i buržoazní ideologové jedním dechem varují před „sovětskou vojenskou hrozbou“ a náskokem Sovětského svazu ve výzbrojení jeho armády a současně hovoří o vědeckotechnickém a technologickém „zaostávání“ Sovětského svazu za vědeckotechnickou úrovní a vyspělou technologií USA a dalších imperialistických států.

Z vojnopolitického a vojnokotechnického hlediska se oba uvedené názory do značné míry vylučují, popírají, vyvracejí.

Z čistě logického přístupu vzato, vědeckotechnická a technologická převaha určitého státu a s ní spojená i ekonomická síla představuje daleko větší vojenskou hrozbu, ohrožení a nebezpečí pro stát ve vědeckotechnickém a technologickém smyslu zaostávající. Na základě této argumentace by se měl potom v daném případě cítit vojensky ohrožen především So-

větský svaz ze strany USA a jejich spojenců v NATO.

Buržoazní propaganda svévolně operuje i v tomto případě s určitými zakořeněnými myšlenkovými stereotypy, aniž si uvědomuje jejich iluzornost a nerespektování existující sociální reality v Sovětském svazu.

Pokud jde o problém tzv. „vědeckotechnické a technologické převahy USA nad Sovětským svazem“ zůstává z buržoazní strany neobjasněna otázka, jak je možná existence vojenskostrategické rovnováhy mezi Sovětským svazem a USA, Varšavskou smlouvou a NATO, když údajně Sovětský svaz svou vědeckotechnickou úroveň, potenciálem a technologií zaostává za Spojenými státy americkými? Vždyť přece vybavit ozbrojené síly vojenskou technikou odpovídající soudobé vědeckotechnické úrovni bez adekvátního stupně rozvoje vědy a jejich technologických aplikací není uskutečnitelné.

Vojenská síla státu i bojová síla armády jsou obrazně řečeno hrotem, vrcholem, za nímž je skryta úroveň především ekonomického a vědeckotechnického potenciálu.

K otázce tzv. „technologické převahy“ USA zaujal stanovisko Michail Gorbačov na tiskové konferenci v Ženevě po skončení rozhovorů s R. Reaganem. Tehdy na dotaz pracovníka BBC, zda dokáže Sovětský svaz konkurovat americké technologii při konstruování kosmických zbraní nebo zůstane pozadu, odpověděl: „V USA se domnívají, že Američané mají proti nám určitý náskok v některých druzích technologií, ve výpočetní technice a radioelektronické technice. Znovu se objevuje přání využít této „výhody“ a dosáhnout pro sebe vojenské převahy... Leckoho zřejmě svrbí ruce, tolik by chtěli dosáhnout světovlády a dívat se na svět zvyška... Mluvme-li tedy o takzvané technologické převaze, jež má být realizována ve „strategické obranné iniciativě“, aby

tak byl Sovětský svaz uveden do obtížné situace, pak bych chtěl říci, že jde o další omyl. Odpověď se najde. Právě tak jsem to řekl prezidentovi: „Nezapomínejte, že nejsme žádní prostáčci... Sovětské vedení dalo svého času kompetentním organizacím a vědcům příslušné pokyny a můžeme říci, že naše odpověď bude účinná, méně nákladná a může být uskutečněna v kratší lhůtě. V tom však naše politická volba nespočívá. (Gorbačov, M.: Za mír na Zemi a ve vesmíru. Praha 1985, s. 195.)

Jednou z otázek ideologické konfrontace mezi bružoazní a socialistickou ideologií je problematika „**připustnosti jaderné války**“ a **možnosti dosáhnout v ní vítězství**. Není tomu tak dávno, kdy R. Reagan a další členové jeho administrativy prohlašovali, že Spojené státy americké se nehodlají zřítit jaderné války jako prostředku své politiky, že jsou připraveni použít jaderné zbraně jako první; že je možné vést omezenou i neomezenou, krátkodobou i déle trvající jadernou válku a že jí lze dovést do vítězného konce.

Při sovětsko-americkém setkání M. Gorbačova a R. Reagana v listopadu roku 1985 v Ženevě americký prezident „změnil“ svůj vojenskopolitický názor a shodně s Michaelem Gorbačovem zastával názor bezpočtukrát předtím veřejně tlumočený Sovětským svazem, že jaderná válka je nepřipustná, že ji vést nelze a že v ní nemůže být vítězů.

Kritériem upřímnosti a věrohodnosti, tak jako v jiných případech, však nejsou a nemohou být slova, ale reálné činy, které vyplývají z uvedeného názoru. Ty však svědčí o pravém opaku toho, co Reagan v Ženevě uznal.

Je možné s velkou pravděpodobností připustit, že si Reagan a jeho vládnoucí činitelé uvědomují bezperspektivnost a vysoký stupeň rizika v případě rozpoutání jaderné války v podmínkách existující vojenskostrategické rovnováhy mezi SSSR a

USA, mezi Varšavskou smlouvou a NATO. Podle řady příznaků lze soudit, že závěr o nepřipustnosti jaderné války a nemožnosti v ní zvítězit situují pouze do současnosti a nikoli do budoucnosti, uznávají jeho platnost pouze pro dnešní vojenský poměr sil mezi SSSR a USA, Varšavskou smlouvou a NATO, ale nikoli pro vojenský poměr sil, kterého chtějí v nejbližší perspektivě dosáhnout. Tvrdošíjně úsilí, vynakládané Spojenými státy k dosažení a znovuzískání vojenskostrategické převahy nad Sovětským svazem svědčí mimo jiné o tom, že chtějí znovu navrátit jaderné válce hodnotu prostředku své imperiální politiky.

Tento cíl svého snažení maskují USA programem tzv. „strategické obranné iniciativy“, v jehož rámci mají být zkonstruovány a zavedeny do výzbroje americké armády kosmické zbraně, které údajně zbraněmi nejsou, ale jde o prostředky, které odstraní všechny existující jaderné zbraně a zbaví lidstvo strachu, obav o svou existenci.

Spojené státy americké nezískají vojenský monopol nad kosmickým prostorem, stejně jako jej nemají nad dalšími potenciálními válčiči — pozemními, vzdušnými a oceánskými.

K tomuto problému M. Gorbačov poznamenal: „Nejednou jsem opakoval, že podobné plány jsou nejen postaveny na písku, ale navíc jsou nebezpečné, neboť mohou vést k osudovým politickým rozhodnutím. O sebe se vždycky dovedeme postarat. Sovětský svaz má prostředky, aby, bude-li zapotřebí, odpověděl na jakoukoli provokaci. Sovětské lidé to vědí a měl by to vědět celý svět. Hrát silovou hru však nechceme. Bylo by to ve století jaderných raket nanejvýš nebezpečné počínání.“ (Gorbačov, M.: Televizní projev M. Gorbačova. Rudé právo, 15. 10. 1986, s. 6.)

Vládcí USA dnes žijí v zajetí i další nebezpečné iluze, na jejímž základě **připisují** tím **větší politickou a vojenskou hodnotu**

své bezpečnosti, čím více převažuje nad bezpečností Sovětského svazu.

Militaristické myšlení imperialistických vládnoucích kruhů se vzpírá a nemůže pochopit hluboké přesvědčení sovětských představitelů, že menší bezpečnost Spojených států ve srovnání se Sovětským svazem by nebyla pro Sovětský svaz politicky i vojensky výhodná.

Hluboce zakořeněným militaristickým myšlenkovým stereotypům se uvedený závěr, který byl vyvozen z všestranné analýzy otázky bezpečnosti v současnosti, jeví jako protismyslný, protiřечivý, scestný, nepochopitelný. Pro militaristy vyznívá tento závěr jako nepodařený vtíp, nebo produkt sovětské propagandy.

Přitom by stačilo velmi málo, aby zjistili jeho objektivní pravdivou hodnotu. Vždyť jakýkoli pokus o získání vojenské převahy a větší bezpečnosti na úkor dru-

hého neodvratně přináší odvetná opatření v podobě vyrovnání relativního předstihu, obnovení vojenskostrategické rovnováhy na vyšší úrovni, nemluvě o dalších průvodních jevech, jako je vzájemná nedůvěra, podezřívavost a vojenskopolitická nestabilita ve vzájemných vztazích.

Země socialistického společenství jsou odpůrci psychologické války rozpoutávané buržoazními militantními ideology. Nemožnou však ponechat bez náležité odezvy množící se případy zkreslování skutečnosti, dezinformací, lží a ohlupování lidí. Neztrácejí ze zřetele probíhající sociální zápas o myšlení, přesvědčení a postoje miliard lidí, na němž závisí budoucnost, přežití lidské civilizace. Vycházejí z toho, že nikoli seberafinovanější lež, ale pravda je spojencem a významným činitelem v současné ideové konfrontaci mezi protikladnými společenskými systémy.